

EXPUNERE DE MOTIVE

În conformitate cu prevederile art.19 lit. r, din Legea nr.550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, jandarmii au dreptul să constate infracțiuni și să întocmească actele premergătoare începerii urmăririi penale pentru infracțiunile constatate pe timpul executării misiunilor specifice.

Potrivit dispozițiilor art.214 din Codul de procedură penală, dosarele astfel întocmite sunt înaintate procurorului în vederea definitivării cercetărilor și tragerii la răspundere penală a făptuitorilor.

De regulă, cercetarea penală se efectuează de organele de cercetare ale poliției, care, instrumentează în fapt dosarele inițiate de către jandarmi. În acest fel, **se pierde momentul operativ al documentării și probării faptelor comise**, procurorul fiind practic interpus între poliție și jandarmi.

În conformitate cu prevederile art. 201, alin. 3, C.pr.p., ministrul administrației și internelor poate desemna și **lucrători specializați** din cadrul Jandarmeriei Române pentru a desfășura activități ca organe de cercetare ale poliției judiciare.

Astfel, în virtutea atribuțiilor conferite prin lege Jandarmeriei, unele infracțiuni sunt constatate în flagrant de către jandarmi. În baza prevederilor art.214 din Codul de procedură penală, jandarmii efectuează actele de constatare a infracțiunilor săvârșite pe timpul executării misiunilor specifice, însă nu pot efectua actele de cercetare penală de absolută urgență, imediat după descoperirea infracțiunii, respectiv: **efectuarea cercetării la fața locului care să ateste și să fixeze concret locul faptei, ridicarea unor mijloace materiale de probă** care se pot deteriora sau pot dispărea până la sosirea organelor de cercetare penală etc.

Pentru eliminarea acestui neajuns, care conduce la întârzierea efectuării primelor acte de cercetare penală, imediat după producerea faptei și tergiversarea tragerii la răspundere a făptuitorilor, propunem ca pentru infracțiunile descoperite pe timpul executării misiunilor de către personalul Jandarmeriei Române, **cercetarea penală să fie efectuată tot de către aceștia.**

Acest lucru se poate realiza prin **modificarea Legii nr.550/2004** privind organizarea și funcționarea a Jandarmeriei Române în sensul definirii jandarmeriei, la articolul 1, ca forță de poliție și prin completarea atribuțiilor de la art.19 cu aceea de efectuare a cercetării penale pentru infracțiunile constatate. În vederea asigurării concordanței cu prevederile legislației specifice, **propunem și modificarea Legii nr.364/2004** privind organizarea și funcționarea poliției judiciare

în sensul includerii ofițerilor și subofițerilor jandarmi, specializați, în rândul organelor de cercetare ale poliției judiciare.

Deși Jandarmeria Română nu a avut până în prezent atribuții în acest sens, la nivelul Inspectoratului General al Jandarmeriei funcționează Serviciul prevenire și combatere a criminalității, care are corespondent la nivelul fiecărui județ, un compartiment format din 2 ofițeri și 2 subofițeri, cu rezultate notabile pe linia constatării de infracțiuni, apreciate de către organele parchetelor teritoriale.

Personalul specializat existent în cadrul Jandarmeriei Române poate fi suplimentat, poate acumula cunoștințe și experiență în domeniu prin efectuarea unor cursuri de specializare și desfășurând activități specifice în acest domeniu.

De asemenea, creșterea fenomenului infracțional, în special în mediul rural, este o realitate iar includerea jandarmilor în categoria lucrătorilor ce desfășoară activități de cercetare penală poate conduce la scăderea acestui fenomen.

Jandarmeria Română joacă un rol important în îndeplinirea angajamentelor României pentru aderarea la Uniunea Europeană, una dintre cerințele Comunității Europene pentru cooptarea acestei arme în structura Forței de Jandarmerie Europeană este acordarea competențelor de poliție judiciară.

Orice persoană, victimă a unei agresiuni nedrepte trebuie să aibă, în măsura posibilului, libertatea de a se adresa unui serviciu (poliție) sau celuilalt (jandarmerie), în mod egal competente.

Uniunea Europeană este interesată ca atât Jandarmeria Română cât și Poliția Română să fie bine pregătite pentru a lupta împreună împotriva corupției. Comunitatea europeană nu a impus niciodată ca din cadrul poliției judiciare să facă parte numai forțe din poliția civilă.

O suprapunere de competențe este imposibilă, în condițiile în care jandarmii vor desfășura activități de cercetare penală numai în cauzele descoperite de structurile Jandarmeriei Române.

Necesitatea reglementării prin lege a activității de cercetare penală executată de către jandarmi, pentru infracțiunile constatate de către aceștia, este susținută și de următoarele argumente:

- preocuparea crescândă a societății față de creșterea numărului faptelor de natură contravențională și penală săvârșite;
- necesitatea identificării soluțiilor de limitare a tendințelor de creștere și diminuare a fenomenului infracțional în mediul rural;
- necesitatea folosirii optime a resurselor disponibile în condițiile unei încărcături deosebită pentru organismele însărcinate cu aplicarea legii;
- necesitatea dezvoltării unei politici omogene și coordonate în domeniul prevenirii și combaterii criminalității;

- procesul de profesionalizare a personalului Jandarmeriei Române este o realitate și se derulează continuu, inclusiv prin crearea premiselor ca aceștia să desfășoare activități corespunzătoare, deci și primirea de noi competențe;
- adaptarea rapidă a jandarmilor și executarea cu succes a noilor misiuni, în conformitate cu competențele conferite de Legea nr.550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române;
- activitatea de constatare a infracțiunilor de către jandarmi a demonstrat disponibilitatea personalului Jandarmeriei Române de a executa în bune condiții sarcini noi și receptivitate față de pregătirea juridică și profesională;
- în zona de responsabilitate a structurilor de jandarmi se comit o serie de infracțiuni (așa-zis stradale), în special flagrante care, date în competența de soluționare a jandarmilor, ar asigura poliției posibilitatea contracarării mai eficiente a mării infracționalități;
- sondajele de opinie situează Jandarmeria Română pe ultimul loc în cadrul instituțiilor M.A.I. în ceea ce privește corupția și pe locul trei în ceea ce privește încrederea cetățenilor în instituțiile publice (sondaj realizat de INSOMAR în luna martie);
- solicitarea autorităților locale de reînființare a posturilor și secțiilor de jandarmi
- personalul specializat din Jandarmerie ar putea întocmi acte premergătoare în cazul constatării infracțiunilor date în competența exclusivă a altor organe de cercetare.

Investirea jandarmilor cu atribuții de poliție judiciară ar conduce, pe lângă amplificarea bilaterală a cooperării între poliție și jandarmerie și la scăderea fenomenului infracțional, concomitent cu menținerea la cote înalte a credibilității Ministerului Administrației și Internelor în conștiința cetățeanului.

Jandarmeria Română își desfășoară activitatea în baza Legii nr.550/2004, act normativ care stabilește statutul militar, atribuțiile și organizarea instituției noastre.

Principala justificare a statutului militar rezidă din posibilitatea de a dispune de o forță capabilă să execute misiuni de securitate într-un climat degradat, **asigurând o continuitate între acțiunile polițienești și cele militare**, în momente în care delimitarea este dificil de stabilit

Principalele atribuții ale jandarmilor, exercitate în condițiile legii, se referă la apărarea ordinii și liniștii publice, a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a proprietății publice și private, precum și la **prevenirea și descoperirea infracțiunilor și a altor încălcări ale legilor în vigoare**.

Ca urmare a punerii în practică a prevederilor *Strategiei M.A.I. de realizare a ordinii și siguranței publice, pentru creșterea siguranței cetățeanului și prevenirea criminalității stradale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 196/2005, s-a redus ponderea misiunilor de menținere a ordinii publice din competența instituției noastre*. Avalanșa de solicitări, pentru înființarea în

mediul rural a structurilor de jandarmi (secții și posturi), din partea reprezentanților instituțiilor centrale și locale ale administrației publice, arată că atunci când au funcționat, acestea și-au dovedit fiabilitatea și eficiența, contribuind în mod semnificativ la asigurarea unui climat de siguranță și normalitate în rândul comunităților.

Datorită devotamentului și profesionalismului manifestat de jandarmi în exercitarea atribuțiilor de serviciu, dinamica evoluției activităților de constatare a faptelor de natură penală, a înregistrat creșteri constante, rezultatele obținute fiind consecința aplicării în practică a cunoștințelor și deprinderilor dobândite în cadrul activităților de pregătire desfășurate pe timpul derulării mai multor programe PHARE, activități coordonate de experți din U.E.

Realizările deosebite în domeniul eficientizării misiunilor de asigurare și restabilire a ordinii publice, precum și participarea la misiunile de menținere a ordinii publice au condus la întărirea climatului de ordine și siguranță publică, însă **lipsa competențelor de poliție judiciară pe segmentul misiunilor alocate prin lege**, a făcut ca structurile Jandarmeriei Române să nu poată duce la bun sfârșit activitatea de cercetare a infracțiunilor descoperite în timpul executării misiunilor specifice. Demersul se referă la obținerea de competențe de poliție judiciară **numai pentru personalul specializat** din Jandarmeria Română (câțiva ofițeri și subofițeri pentru fiecare inspectorat de jandarmi județean), care să instrumenteze cauzele descoperite de jandarmi.

În prezent, cercetarea penală se efectuează de către organele poliției judiciare, care instrumentează în fapt dosarele inițiate de jandarmi și trimise conform prevederilor codului de procedură penală procurorului; în acest fel, se pierde momentul operativ al documentării și probării faptelor comise, procurorul fiind practic interpus între poliția judiciară și jandarmi.

Pentru eliminarea acestui neajuns, care conduce la întârzierea efectuării primelor acte de cercetare penală imediat după producerea infracțiunii și la tergiversarea tragerii la răspundere a făptuitorilor, se impune ca pentru infracțiunile constatate pe timpul executării misiunilor specifice de către personalul Jandarmeriei Române, cercetarea penală să fie efectuată tot de către aceștia.

Pe de altă parte, Jandarmeria Română joacă un rol foarte important în îndeplinirea angajamentelor României pentru integrarea în spațiul comunitar european, instituția noastră neputând rămâne în afara cadrului general european de securitate, definit printre altele și de existența și activitatea structurilor comunitare ale asociațiilor forțelor de poliție cu statut militar, precum FIEP, Forța de Poliție și Forța de Jandarmerie Europeană, **expresii ale dualismului polițienesc la nivel european.**

În acest sens, demersurile inițiate de Jandarmeria Română, susținute de cele mai înalte autorități din România, au avut ca finalitate la sfârșitul anului 2008 afilierea României la Forța de Jandarmerie Europeană.

Uniunea Europeană este interesată în mod egal ca Jandarmeria Română și Poliția să fie pregătite pentru a lupta împreună împotriva fenomenului infracțional. Comunitatea Europeană nu a impus niciodată conferirea de competențe judiciare numai poliției civile, ci dimpotrivă modelul polițienesc dual este destul de răspândit la nivel comunitar. Astfel, din cele 27 de țări membre ale Uniunii, 6 țări au adoptat modelul dualismului polițienesc (Franța, Italia, Spania, Portugalia, Olanda, Polonia), **suprafața totală acoperită** la nivel comunitar **de acest sistem** fiind de **58,3%**. În aceste țări, cele două instituții poliția și jandarmeria **au competențe materiale identice**, diferențierea fiind făcută de competența teritorială în sensul că, de regulă, **poliția gestionează problematica specifică mediului urban iar jandarmeria mediul rural**. Excepția de la această situație o reprezintă Italia unde, **poliția și carabinierii au competențe materiale și teritoriale identice**, constatarea fiind făcută de cel care ajunge primul la fața locului. Trebuie subliniat faptul că păstrarea dualismului, reafirmarea locului și statutului Jandarmeriei Naționale Franceze, Gărzii civile și Armei carabinierilor **sunt rodul evoluțiilor și al reformelor**.

Totodată, remarcăm faptul că apartenența jandarmilor români la o structură militară, este de natură să avantajeze cetățeanul în relația cu o structură de putere, căreia i se poate adresa fără teama de a-i fi încălcate drepturile și libertățile fundamentale, sistemul militar aflându-se în serviciul acestuia 24 de ore zilnic, existând totodată numeroase căi de protecție a acestor drepturi și libertăți atât în plan legal, cât și disciplinar intern.

Dualismul polițienesc prin însăși existența sa, este o garanție pentru cetățean, limitând puterile coercitive ale oricăruia dintre cele două servicii de poliție, opunându-se abuzului de autoritate pe care o poliție unică ar putea să-l comită.

Dinamica și noile valențe ale fenomenului infracțional, conotațiile tot mai complexe ale acestuia au determinat apariția pe harta infracționalității a unor zone greu de controlat, unde predomină populație de etnie romă fără mijloace de subzistență, marginalizată, fără locuri de muncă unde abandonul școlar se manifestă la cote maxime. **Includerea jandarmilor în categoria lucrătorilor ce pot desfășura activități de cercetare penală**, poate conduce la diminuarea acestui fenomen și la eliminarea din aceste zone a sentimentului de insecuritate. În plus, **infracțiunile constatate de către jandarmi sunt flagrante**, iar pe lângă pierderea momentului operativ privind probarea acestora, instrumentarea lor de către Poliție conduce la împiedicarea acestei instituții specializate a MIRA, de a se concentra pentru prevenirea și combaterea marii infracționalități, a infracționalității transfrontaliere.

Orice persoană, victimă a unei agresiuni nedrepte trebuie să aibă, în măsura posibilului, libertatea de a se adresa unui serviciu sau celuilalt, Poliției sau Jandarmeriei, **în mod egal competente** în a constata categoriile de infracțiuni mai sus menționate.

Considerăm că, este indispensabil ca acest dualism, care își trage sevele din istoria universală, să fie adoptat și menținut în stat. După ce s-a dovedit pe sine timp de mai bine de două secole, el este considerat de către cea mai mare parte a populației comunitare, o **garanție esențială** atât pentru cetățeni, cât și pentru democrație. Totodată, dualismul polițienesc oferă puterii judiciare o posibilitate efectivă de alegere a serviciului de poliție anchetatoare, coexistența celor două corpuri însărcinate cu securitatea fiind indispensabilă la nivel european pentru libera exercitare a puterii judiciare, informarea puterii executive și întrebuințarea forțelor mobile pentru restabilirea ordinii publice.

Având în vedere argumentele prezentate mai sus, precum și beneficiile pe care le-ar putea aduce îmbunătățirii climatului de ordine și siguranță publică prin acordarea competențelor de poliție judiciară ofițerilor și subofițerilor de jandarmi, **vă propunem și vă adresăm rugămintea de a susține demersurile legislative în acest sens.**

Pentru aceste motive propunem modificarea și completarea Legii nr.550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române și a Legii nr.364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare

INIȚIATOR:

Deputat Mircia Giurgiu – Grupul parlamentar al PDL

